

Meri-Lapin alueellinen opetussuunnitelma

1. Alueellisen opetussuunnitelman rakenne

- Meri-Lapin alueellinen opetussuunnitelma noudattaa samaa rakennetta kuin Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet
- Opetussuunnitelma on laadittu OPH:n Opintopolku-palvelun OPS-työkalussa
- Alueellinen opetussuunnitelma täsmentää ja tarkentaa tarvittaessa perusteiden tekstiä
- Kaikkien lukujen 1 - 32 alussa on perusteiden teksti
- Joidenkin lukujen osalta perustetekstiin ei ole tehty alueellisia tarkennuksia tai lisäyksiä. Siis perusteet toimivat sellaisenaan alueellisena opetussuunnitelmana
- Näihin lukuihin, joihin edellytetään paikallista/alueellista täsmennystä on kuntien edustajien toimesta laadittu ko. täsmennykset tai tarkennukset.
Osa ko. teksteistä on kokonaisuudessaan samoja kaikissa alueen kunnissa.
Pieniä kunta- tai koulukohtaisia eroja on lähinnä kieliohjelmissa, tuntijaoissa ja valinnaisainetarjonnassa
- Näkökulmia alueellisiin täsmennyksiin lukujen 1 – 32 osalta

2. Alueelliset täsmennykset luvuissa 1 – 32

- **Luku 1 – Perusopetuksen arvoperusta**
Valtakunnallisiin arvioihin ei ole lisätty alueellisia tai paikallisia arvoja.
Alueelta saatujen kommenttien lähes yksimielinen kanta oli se, että perusteiden arvot riittävät ja ovat tarpeeksi kattavia.
- **Luku 2 – Perusopetuksen oppimiskäsitys**
Alueellisessa osassa on joitakin käytännön täsmennyksiä, joiden kautta on pyritty avaamaan oppimiskäsitystä arjen koulutyön tasolle.
- **Luku 3 – Paikallinen tuntijako**
Alueen tuntijaot noudattavat Valtioneuvoston 28.06.2012 antaman asetuksen minimituntimääriä sekä kokonaisuudessaan että eri oppiaineiden osalta. Joidenkin kuntien tuntimäärissä on enintään muutaman oppitunnin lisäys em. asetuksen minimiin. Perusteena on ollut opetuksen järjestämistä edesauttavat seikat.
Näin kuntien tuntimäärissä on enintään yhden prosentin eroja koko perusopetuksen osalta.
- **Luku 4 – Kieliohjelma**
Alueellisesti kuntien kieliohjelmat poikkeavat perinteisesti A2- ja B2-kielten osalta.
Alueellisessa opetussuunnitelmassa on kuntien kieliohjelmat säilytetty nykyisellään.
- **Luku 5 – Opetuksen mahdolliset painotukset**
Opetuksen painotukset – esim. musiikkiluokat, liikuntaluokat jne. on jätetty kunkin kunnan vastuulle, päätösvaltaan.
- **Luku 6 – Perusopetuksen yhtenäisyys ja siirtymävaiheisiin liittyvä yhteistyö**
Alueellisessa opetussuunnitelmassa on kuvattu lyhyesti eri siirtymä/nivelvaiheisiin kuuluvat toimenpiteet aikatauluineen. Asiaa käsitellään myös esim. luvuissa 8. (Oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma), 17.2. (Kodin ja koulun yhteistyö), 27. (Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset linjaukset), 28. (Oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat).

- **Luku 7 – Opetussuunnitelmaa täydentävät suunnitelmat ja ohjelmat**
Ko. opetussuunnitelmaa täydentävät suunnitelmat ja ohjelmat on kirjattu opetussuunnitelmaan otsikkoina. Esiopetuksen ja valmistavan opetuksen alueelliset opetussuunnitelmat on laadittu rinnan perusopetuksen opetussuunnitelman kanssa. Osa suunnitelmista ja ohjelmsita laaditaan moniammatillisesti. Ne tulisi päivittää mahdollisimman pian.
- **Luku 8 – Oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma**
Oppilaanohjauksen alueellisessa ohjaussuunnitelmassa on joitakin täsmennyksiä perusteiden tekstiin. Lisäksi ohjaussuunnitelmaa tarkastellaan ja täsmennetään eri luokkasteiden ainekohtaisissa, oppilaanohjaussuunnitelmissa.
- **Luku 9 – Yhteistyö kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten kanssa**
Yhteistyö ko. viranomaisten kanssa on kuvattu alueellisesti luvussa 28. Oppilashuoltoon tehtiin muutama vuosi sitten merkittävä lainsäädännöllinen muutos. Alueellisesti yhdenmukaistettiin ko. lainsäädännön pohjalta laadittuja oppilashuollon suunnitelmia alueen kunnissa. Tuleva SOTE-uudistus edellyttää ko. suunnitelman päivittämistä lähivuosina.
- **Luku 10 – Opetussuunnitelman seuranta, arviointi ja kehittäminen**
Alueellinen täsmennys tarkentaa joitakin osin perusteiden tekstiä. Opetussuunnitelmaa, sen toteutumista käytännön koulutyössä tulee arvioida vuosittain. Koulujen lukuvuosisuunnitelmat tulevat olemaan yksi väline. Myös erilaiset sähköiset kyselyt ja kansainväliset ja kansalliset arvioinnit tuottavat tietoa opetussuunnitelman toimivuudesta.
- **Luku 11 – Perusopetuksen tehtävä**
Perusteen teksti sellaisenaan.
- **Luku 12 – Laaja-alainen osaaminen paikallisessa opetussuunnitelmassa**
Alueellisessa opetussuunnitelmassa lähtökohtana on perusteiden seitsemän laaja-alaisen osaamisen aluetta. Ne näkyvät oppiaineiden ja myös erityisesti monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnitelmissa. Niiden toteuttamisessa kouluilla on mahdollisuudet hyödyntää omia vahvuuksiaan, kiinnostuksiaan ja osaamistaan. Toteuttaminen kuvataan lukuvuosisuunnitelmissa.
- **Luku 13 – Yhtenäisen perusopetuksen perusopetuksen toimintakulttuuri**
Alueellisessa tekstissä on nostettu esiin joitakin lähtökohtia. Perusteteksti katsottiin sinänsä riittäväksi kuvaamaan perusopetuksen/peruskoulun oppimista, kasvua ja tasa-arvoa vahvistavaa toimintaa.
- **Luku 14 – Oppimisympäristöt**
Oppiaineiden paikallisiin täsmennyksiin on kirjattu oppimisympäristöihin lähialueen tarjoamia, koulurakennusten ulkopuolisia oppimisympäristöjä. Sähköiset oppimisympäristöt muodostavat uuden opetussuunnitelman myötä yhä merkittävämmän oppimisympäristön.
- **Luku 15 – Työtavat**
Alueellisessa tekstissä halutaan korostaa oppimiskäsityksen edellyttämiä muutoksia lähinnä oppituntityöskentelyssä.

- **Luku 16 – Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet**
Alueellisessa osiossa on toisaalta täsmennetty monialaisten oppimiskokonaisuuksien perustetekstiä ja toisaalta ohjeistettu kouluja niiden suunnittelussa erilaisia, lähinnä laaja-alaiseen osaamiseen liittyviä kokonaisuuksia.
- **Luku 17 – Yhteinen vastuu koulupäivästä ja yhteistyö**
Perustekstiin on liitetty muutamia laueellisesti sovittuja käytännön toimenpiteitä, joilla varmistetaan yhteinen vastuu ja yhteistyö oppilaiden, huoltajien ja koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.
- **Luku 18 – Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö**
Alueellisessa tekstiosassa painotetaan kasvatuskeskusteluja ensisijaisen keinona puuttua ongelmiin.
- **Luku 19 – Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus**
Pieniä tarkennuksia perustetekstiin.
- **Luku 20 – Vuosiluokkiin sitomaton opetus**
Ei erityistä alueellisessa tekstissä.
- **Luku 21 – Yhdysluokkaopetus**
Ei erityistä alueellisessa tekstissä. Perustetekstissä huomioidaan myös eheyttämisen näkökulma (Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttaminen)
- **Luku 22 – Opetus erityisissä tilanteissa**
Ei erityistä alueellisessa tekstissä. Kuntien välillä lienee eroja.
- **Luku 23 - Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta**
Alueellisessa tekstissä houkutellessaan kouluja lisäämään yhteistyötä esim .kirjastojen kanssa. Kerhotoiminnassa perustetekstin mukaan halutaan lisätä yhteistyötä ns. kolmannen sektorin kanssa, lienee tapen myös alueellamme.
- **Luku 24 – Arviointikulttuurin paikalliset painotukset**
Arviointikulttuurin mahdolliset painotukset annetaan pitkälti koulujen ratkaistavaksi.
- **Luku 25 – Opintojen aikaisen arvioinnin toteuttaminen**
Arvioinnin kriteerit määritelty pitkälti perusteissa. Alueellisesti ratkaistu sanallisen ja numeroarvioinnin rajapinnat vuosiluokittain ja oppiainetyypeittäin.
Arviointikeskustelut (luokanvalvoja/opettaja/oppilas/huoltaja) osaksi arviointia kaikissa kouluissa. Käyttäytymisen arviontiin on alueellisesti määritelty kriteerit.
- **Luku 26 – Päättöarvioinnin toteuttaminen**
Perusteiden tekstiä tarkennettu vain esim. monialaisten oppimiskokonaisuuksien todistusmerkinnän osalta.
- **Luku 27 – Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset linjaukset**
Alueellisessa osassa kuvattu kaavioin oppilaan kolmiportainen tuki perusopetuksessa sekä tuen järjestämiseen liittyvät vastuut ja toimivaltuudet sekä liitetty linkit OPH:n ko. asiayhteyteen kuuluviin kaavakkeisiin.
-

- **Luku 28 – Oppilashuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat**
Alueellisesti on kuvattu oppilashuollollisen tuen polku kaaviona sekä täsmentävinä teksteinä.

- **Luku 29 (Kieleen ja kulttuuriin liittyvät erityiskysymykset)**
Sisältyy valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaan, joka valmistunee kevään aikana.

- **Luku 30. Kaksikielisen opetuksen järjestäminen**
Ei ajankohtaista Meri-Lapissa.

- **Luku 31. Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatustieteeseen perustuva perusopetus**
Ei ajankohtaista Meri-Lapissa.

- **Luku 32. Joustava perusopetus**
Ei alueellista tekstiä. Kemin joustavan opettaja (Mika) näyttää tyytyneen perustetekstiin.
Joustavaa perusopetusta ei ilmeisesti muissa laueen kunnissa.